

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 276/2023-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **MILS, s. r. o.**, Hospodárska 55, Trnava, IČO 36 743 275, zastúpenej advokátskou kanceláriou Pacalaj, Palla a partneri, s. r. o., Námestie SNP 3, Trnava, IČO 36 857 548, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ing. Peter Pacalaj, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 23 Co 36/2019 z 29. januára 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 322/2020 z 13. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na ďalšie konanie. Sťažovateľka tiež navrhla, aby ústavný súd zakázal súdnym exekútorom v exekučných veciach vedených v prospech oprávneného [REDAKOVANÉ] proti povinnému [REDAKOVANÉ] vykonať exekúciu scudzením spoluvlastníckeho podielu dotknutých nehnuteľností.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že predmetom dotknutého súdneho konania bolo určenie vlastníckeho práva k špecifikovaným nehnuteľnostiam tým spôsobom, že ich podielovými spoluvlastníkmi sú žalobkyňa ([REDAKOVANÉ]) a žalovaný v 2. rade ([REDAKOVANÉ]).

Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 27 C 259/2016 z 12. decembra 2018 žalobu žalobkyne zamietol v časti určenia, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v podiele ½ nehnuteľnosti, a určil, že žalovaný v 2. rade je podielovým spoluvlastníkom v podiele ½ nehnuteľnosti namiesto sťažovateľky.

3. Na základe odvolania sťažovateľky a žalovaného v 2. rade vo veci rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 23 Co 36/2019 z 20. februára 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti.

4. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Cdo 322/2020 z 13. decembra 2022 odmietnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka uviedla, že v podanom dovolaní *inter alia* namietala:

a) rozpor s princípom právnej istoty odlišným právnym posudzovaním tej istej skutočnosti v porovnaní s rozhodnutiami totožného súdu v predchádzajúcich konaniach (prvý dovolací dôvod),

b) nesprávnu aplikáciu § 59a ods. 1, 2 a 4 Obchodného zákonníka s poukazom na rozhodnutie správneho orgánu o povolení vkladu v konaní vedenom pod č. 3756/09, na základe ktorej si súdy odvodili arbitrárny právny záver o údajnom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky ako žalovanej (druhý dovolací dôvod),

c) nesprávne právne posúdenie otázky naliehavosti právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení a jej vecnú legitímáciu, keďže žalobkyňa vo vzťahu k spoluvlastníckemu podielu sťažovateľky nemá hmotnoprávny vzťah a požadované určenie je prejudiciálnou otázkou vo vzťahu ku konaniu o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva (tretí dovolací dôvod).

6. Sťažovateľka argumentuje, že v uznesení najvyššieho súdu nedostala odpoveď na pochybenia krajského súdu, ktorých následkom bolo jeho rozhodnutie v rozpore s ustálenou súdnou praxou, ako aj v rozpore ústavne súladným výkladom platnej právnej normy.

7. Podľa sťažovateľky najvyšší súd postupoval striktne podľa vymedzenia prípustnosti dovolania sťažovateľkou, hoci takým určením dovolateľa, pod ktorý prípad prípustnosti konkrétny dovolací dôvod spadá, nie je viazaný (sp. zn. I. ÚS 51/2020).

8. Sťažovateľka zastáva názor, že všetky uplatnené dovolacie dôvody v rámci namietaného nesprávneho právneho posúdenia vymedzila v súlade s § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ale najvyšší súd sa vecou odmietol meritórne zaoberať, čím sa dopustil odopretia spravodlivosti.

9. Predovšetkým sťažovateľka namietala, že najvyšší súd sa odchyľil od svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxe v prípade totožných skutkových okolností (uznesenie č. k. 5 Cdo 39/2018 z 29. novembra 2018), ako aj v prípade totožnej právnej otázky (uznesenie č. k. 4 Obdo 41/2020 z 28. júla 2021), čo je v rozpore s tým, že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru (sp. zn. III. ÚS 289/2017), a teda v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie, a teda aj dovolacím

dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP. Napriek existencii odlišnej judikatúry nebola vec sťažovateľky postúpená veľkému senátu na rozhodnutie.

10. Súčasne krajský súd sa v napadnutom rozsudku odklonil od svojej predchádzajúcej judikatúry (rozsudok krajského súdu č. k. 9 Co 161/2016 z 22. augusta 2017, rozsudok krajského súdu č. k. 9 Co 66/2011 z 28. februára 2012), a to jednak odlišným posúdením rovnakého skutkového stavu a tiež odlišným právnym záverom. V spomínaných rozhodnutiach krajský súd dospel k opačnému právnemu záveru, že sťažovateľka je nositeľkou aktívnej vecnej legitímácie ako podielový spoluvlastník dotknutých nehnuteľností. Napriek skutočnosti, že ani jedna zo strán sporu v konaní netvrdila nedostatok aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky, okresný súd k uvedenému právnemu záveru dospel „*aktivisticky*“ sám.

11. V rámci namietaného nesprávneho právneho posúdenia sťažovateľka argumentovala, že všeobecné súdy pri posudzovaní neúčinnosti dotknutej kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností uzatvorenej medzi sťažovateľkou a žalovaným v 2. rade nesprávne aplikovali § 59a ods. 1 Obchodného zákonníka, keď predmetnú zmluvu posúdili ako neúčinnú pre nesplnenie povinnosti sťažovateľky uložiť zmluvu a znalecký posudok do zbierky listín vedenej obchodným registrom pred zápisom vlastníckeho práva. Podľa názoru sťažovateľky všeobecné súdy mali aplikovať § 59a ods. 4 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sa § 59a ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka nevzťahujú na zmluvy uzatvorené pri bežnom obchodnom styku, čo je prípad sťažovateľky, ktorá v čase uzatvárania kúpnej zmluvy (rok 2006) mala ako predmet podnikania zapísaný v príslušnom registri uvedený aj nakladanie s nehnuteľnosťami. Aplikácia § 59a ods. 1 Obchodného zákonníka podľa sťažovateľky je nesprávnou implementáciou smernice Rady 77/91/EHS, čo bolo potvrdené neskoršou novelou Obchodného zákonníka, ktorá z § 59a Obchodného zákonníka vypustila spoločnosť s ručením obmedzeným.

12. Sťažovateľka tiež uviedla, že neúčinnosť kúpnej zmluvy nemôže po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva vydaného príslušným katastrálnym úradom mať za následok neexistenciu vlastníckeho práva sťažovateľky, ale iba následky uvedené v § 59a ods. 7 Obchodného zákonníka (účinného v čase vydania rozsudku krajského súdu), ktoré nie sú spojené so stratou vlastníckeho práva sťažovateľky, teda ani stratou jej vecnej legitímácie. Všeobecné súdy preto mali pri posúdení právneho stavu vo veci sťažovateľky postupovať podľa § 59a ods. 7 Obchodného zákonníka napriek tomu, že tento nadobudol účinnosť po uzatvorení dotknutej kúpnej zmluvy.

13. Dovolací súd v napadnutom uznesení podľa sťažovateľky nereagoval na to, že odvolací súd v napadnutom rozsudku postupoval v rozpore s § 387 ods. 3 CSP, pretože neodpovedal na podstatné argumenty sťažovateľky uvedené v odvolaní. Krajský súd vôbec neuviedol, akým výkladom dospel k záveru, že nenastal prevod vlastníckeho práva na sťažovateľku zo strany právneho predchodcu sťažovateľky, teda že žalobkyňou požadované určenie by malo byť dôvodné. Krajský súd tiež nevysvetlil, kedy musia byť podmienky stanovené v § 59a ods. 1 Obchodného zákonníka splnené, či ich možno splniť dodatočne (čo bol prípad sťažovateľky), a ak nie, v ktorom zákonnom ustanovení má uvedené oporu. Výklad § 59a Obchodného zákonníka podľa názoru sťažovateľky nemôže viesť k záveru, že nedoloženie kúpnej zmluvy a znaleckého posudku znamená nemožnosť prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

14. Všeobecné súdy konajúce vo veci sťažovateľky neakceptovali právotvorný účinok vkladového rozhodnutia, ale aplikovali vlastné právne posúdenie na platnosť a účinnosť kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ako aj samotný vznik vlastníckeho práva, čo je podľa sťažovateľky v rozpore s princípom právnej istoty, ako aj ústavnými mantinelmi vlastníckeho práva a podústavným právom. Vkladové rozhodnutie vydané katastrálnym úradom s konštitutívnymi účinkami môže byť v civilnom konaní prelomené deklaratórnym rozhodnutím súdu, ale iba formou správneho či ústavného prieskumu, alebo ide o nulitné rozhodnutie. V právnej veci sťažovateľky o nulitné vkladové rozhodnutie nešlo.

15. Dovolací súd tiež opomenul posúdiť otázku naliehavosti právneho záujmu žalobkyne na určení vlastníckeho práva v rozpore so svojou vlastnou judikatúrou (uznesenie sp. zn. 4Cdo/81/2020), ako aj rozhodnutím ústavného súdu (I. ÚS 487/2011), hoci táto bola v dovolaní nastolená.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie vlastníckeho práva sťažovateľky (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) rozsudkom krajského súdu, ktorým bol v napadnutej časti potvrdený rozsudok okresného súdu, a teda právoplatne určené, že žalovaný v 2. rade (██████████) je podielovým spoluvlastníkom ½ sporných nehnuteľností. Vlastnícke právo žalobkyne k druhej polovici dotknutých nehnuteľností nebolo v konaní sporné, a preto v tejto časti bola jej žaloba zamietnutá. Súčasne sťažovateľka namieta porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí jej dovolania. Obe napadnuté rozhodnutia považuje sťažovateľka za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené; všeobecné súdy konajúce v právnej veci sťažovateľky sa v napadnutých rozhodnutiach nevysporiadali s jej zásadnou argumentáciou uvedenou v odvolaní, ako aj dovolaní, ich rozhodnutia sú v rozpore s ustálenou súdnou praxou, ako aj v rozpore ústavne súladným výkladom platnej právnej normy.

III.1. K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu:

17. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Dovolacie námietky, ktoré sa argumentačne významne prekrývajú s ústavnou sťažnosťou, už teda boli predmetom preskúmania najvyšším súdom predovšetkým z hľadiska posudzovaného dovolacieho dôvodu zmätočnosti.

18. Ak teda právny poriadok umožňoval sťažovateľke domôcť sa ochrany základných práv proti ich porušeniu rozsudkom krajského súdu v dovolacom konaní, potom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy niet právomoci ústavného súdu na poskytnutie takejto ochrany. Sťažovateľka napokon ani netvrdí, že niektorú z jej námietok nemohla uplatniť v dovolacom konaní. Pokiaľ sťažovateľka argumentuje § 124 poslednou vetou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“), v súlade s aktuálnou judikatúrou ústavného súdu (napr. IV. ÚS 404/2022 s nadchádzajúcou publikáciou v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky za rok 2022) účelom tohto ustanovenia je umožniť uplatnenie v ústavnej sťažnosti tých námietok, ktoré nebolo možné uplatniť v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku, čo nezodpovedá reáliám dotknutého konania a sťažovateľka to ani netvrdí.

19. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu:

20. Pokiaľ ide o namietané uznesenie najvyššieho súdu, sťažovateľka v ústavnej sťažnosti formuluje predovšetkým výhrady k záveru najvyššieho súdu, ktorý odmietol jej dovolanie ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP [vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. a), d) a f) CSP] a pre nedostatočné vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 447 písm. f) CSP [vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP] bez toho, aby sa meritórne zaoberal dovolacou argumentáciou sťažovateľky.

21. Vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je ústavný súd alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „*pánmi zákonov*“, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

22. Ústavný súd konštantne poukazuje na to, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018) – k takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke posúdenia prípustnosti dovolania.

23. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 136/05, I. ÚS 88/07).

24. Reflektujúc už uvedené právne závery vyplývajúce z ustálenej judikatúry, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, a to berúc do úvahy námietky sťažovateľky prezentované v ústavnej sťažnosti.

25. Z dôvodov namietaného uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa náležite vysporiadal s uplatnenými dôvodmi prípustnosti dovolania.

26. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému nedostatku právomoci odvolacieho súdu rozhodnúť v danej veci, čo podľa sťažovateľky zakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. a) CSP, najvyšší súd poukázal na čl. 1 a § 3 a § 4 CSP (právomoc všeobecných súdov), predmet daného konania týkajúci sa určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, čo jednoznačne zakladá právomoc všeobecného súdu o veci rozhodnúť. Pokiaľ sťažovateľka poukazovala na viazanosť súdu rozhodnutím príslušného katastrálneho úradu o povolení vkladu vlastníckeho práva, dovolací súd, poukazujúc na odôvodnenie rozsudku krajského súdu (bod 27 odôvodnenia rozsudku krajského súdu), konštatoval, že takým rozhodnutím v súvislosti s posúdením platnosti a účinnosti kúpnej zmluvy nie je všeobecný súd viazaný (bod 16 napadnutého uznesenia). Ústavný súd k uvedenej argumentácii dodáva, že uvedené závery dovolacieho súdu plne korešpondujú s právnou úpravou obsiahnutou v § 194 CSP, ktorá umožňuje súdu ako prejudiciálne otázky posúdiť aj právne otázky, od ktorých závisí rozhodnutie vo veci samej napriek tomu, že rozhodnutie o nich patrí do právomoci iného orgánu, v tomto prípade správneho orgánu (katastrálneho úradu).

27. Najvyšší súd sa vysporiadal aj so sťažovateľkou uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. d) CSP (prekážka veci rozhodnutej), keďže sťažovateľka namietala, že platnosť a účinnosť kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi ňou a žalovaným v 2. rade už bola právoplatne rozhodnutá v iných súdnych konaniach. Najvyšší súd (v bode 17 napadnutého uznesenia) po všeobecnom vymedzení procesnej podmienky *res iudicata* v konkrétnostiach uviedol, že podľa rozsudku okresného súdu č. k. 8C/108/2010 zo 16. decembra 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 9Co/66/2011 z 28. februára 2012 (na ktoré sťažovateľka poukazovala) bola žaloba žalobcu – právneho predchodcu žalobkyne o neplatnosť dotknutej kúpnej zmluvy odôvodnená porušením predkupného práva žalobcu ako podielového spoluvlastníka (relatívna neplatnosť), ako aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (absolútna neplatnosť) zamietnutá. Pokiaľ sťažovateľka argumentovala konaním vedeným okresným súdom pod sp. zn. 37C/100/2012, najvyšší súd konštatoval, že predmetné súdne konanie bolo zastavené pre späťvzatie žaloby. Keďže predmetom aktuálne posudzovaného konania je určenie vlastníckeho práva z dôvodu neúčinnosti spornej kúpnej zmluvy pre rozpor s § 59a ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, posúdil aj túto dovoláciu námietku sťažovateľky ako nedôvodnú. Tento právny záver najvyššieho súdu vzhľadom na odlišné skutkové okolnosti uvádzaných sporov považuje ústavný súd tiež za ústavne udržateľný.

28. Rovnako sa najvyšší súd dostačujúcim spôsobom vysporiadal aj s uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a námietkou sťažovateľky týkajúcou sa porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré malo spočívať v (i) porušení princípu *res iudicata*

a princípu právnej istoty, (ii) neoboznámení žalovaného v 2. rade so súvisiaci spismi, (iii) nevykonaní navrhovaných dôkazov súdmi nižšej inštancie a (iv) porušení princípu rovnosti zbraní v súvislosti s právnym zástupcom žalobkyne, ktorý sa v minulosti podieľal na obstaraní právnych záležitostí súvisiacich s predmetom sporu. Ani tieto dovolacie námietky nepovažoval najvyšší súd za opodstatnené, čo vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil v bode 19 odôvodnenia svojho rozhodnutia, nenachádzajúc žiadnu vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP. Vo vzťahu k námietke porušenia princípu rovnosti zbraní a nedostatkov v procese dokazovania najvyšší súd konštatoval neprípustnosť dovolania z dôvodu absencie tejto argumentácie v odvolacom konaní, čo vylučuje možnosť zaobrania sa ňou v dovolacom konaní.

29. Teda aj napriek tomu, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľky v časti namietaných väd zmätočnosti podľa § 420 písm. a), d) a f) CSP odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP, nie je možné konštatovať, že sa uplatnenými dovolacími dôvodmi nezaoberal. Práve naopak, najvyšší súd poskytol sťažovateľke dostatočné, logické a zrozumiteľné odpovede na jej dovolacie námietky, jeho závery majú charakter meritórneho posúdenia dovolacej argumentácie, a to bez ohľadu na formu rozhodnutia o dovolaní.

30. Najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP] proti rozsudku odvolacieho súdu podľa § 447 písm. f) CSP ako neprípustné, keď konštatoval, že sťažovateľka dostatočne nevymedzila dovolacie dôvody tak, ako je vyžadované príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku. Svoje rozhodnutie dovolacím súdom oprel predovšetkým o súčasnú judikatúru ústavného súdu (rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 215/2022, I. ÚS 214/2022, I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021, II. ÚS 291/2021, I. ÚS 115/2020), ktorá pri posudzovaní obsahu dovolania síce uprednostňuje materiálny prístup, na druhej strane ale určité požiadavky na formuláciu dovolacích dôvodov musia byť splnené, inak by inštitút dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku stratil svoj zmysel, ktorým je zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov a odstraňovanie zásadných väd konania, pre ktoré je nutné zasiahnuť do právoplatných rozhodnutí. Iba nesúhlas a kritika záverov všeobecných súdov bez relevantného zdôvodnenia nemôžu zakladať dôvodnosť revízie právoplatných rozhodnutí súdov nižších inštancií v rámci dovolacieho konania, ako aj konania o ústavnej sťažnosti (IV. ÚS 587/2020). Uvedené parametre v dovolaní sťažovateľky podľa názoru najvyššieho súdu absentovali.

31. Ústavný súd konštatuje, že je úlohou najvyššieho súdu, ktorý je oprávnený (a zároveň povinný) ešte pred samotným prejednaním veci posúdiť, či dovolanie spĺňa kritériá naň kladené Civilným sporovým poriadkom a judikatúrou. Najvyšší súd hodnotí každé dovolanie individuálne a pri úvahe, či je prípustné, sa riadi zákonnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku a príslušnou judikatúrou. Ak teda v konkrétnej veci najvyšší súd dospel k názoru (po posúdení obsahu dovolania), že dovolanie podané sťažovateľkou nie je prípustné z dôvodu nevymedzenia zásadnej právnej otázky, ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu dosiaľ vyriešená, a preto dovolanie v tejto časti meritórne neposudzoval, ale ho odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, uvedené právne závery považuje ústavný súd vzhľadom na obsah dovolania (bod 3.4 odôvodnenia napadnutého uznesenia) za ústavne udržateľné. Samotná sťažovateľka pritom v ústavnej sťažnosti uvádza, že dotknuté otázky nesprávneho právneho posúdenia v dovolaní namietala „*inter alia*“ (bod 5 tohto odôvodnenia, bod 15 ústavnej sťažnosti), čo konštrukcii podľa § 432 CSP nezodpovedá, pričom sťažovateľkou použitá formulácia „medzi riadkami“ skutočne zodpovedá

obsahu ústavným súdom od sťažovateľky vyžiadaného dovolania na s. 7 a nasledujúcich, keď sa v texte nenachádza právna otázka, ktorú by najvyšší súd nemusel z obsahu dovolania abstrahovať (námieta nedostatku dokazovania na účel zistenia, či dotknutý prevod spadal do bežného obchodného styku podnikateľskej činnosti, vzhľadom na predmet podnikania má skutkový charakter, nie charakter právneho posúdenia). Napokon ani z obsahu ústavnej sťažnosti jednoznačne nevyplýva, ktoré konkrétne právne otázky uvedené v dovolaní považovala sťažovateľka za také, od ktorých záviselo rozhodnutie krajského súdu, ako boli riešené odvolacím súdom, aké riešenie považuje sťažovateľka za správne, a teda prečo nebol daný dôvod odmietnuť jej dovolanie v tejto časti bez meritórneho preskúmania.

32. Je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľka pred ústavným súdom zopakovala námietky, ktoré už boli predmetom preskúmania najvyšším súdom na základe ňou podaného dovolania proti rozsudku krajského súdu, teda ústavná sťažnosť je vlastne iba pokračujúcou polemikou na úrovni zisteného skutkového stavu a zákona relevantne (na ústavnej úrovni) nespochybňujúcou závery najvyššieho súdu uvedené v odôvodnení jeho rozhodnutia. Sťažovateľka tak vedome stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštancie všeobecného súdnictva, keď požaduje, aby ústavný súd vec opätovne posúdil a stotožnil sa s jej názorom, nanovo vyhodnotil skutkové a právne okolnosti prípadu a nahradil závery najvyššieho súdu svojím vlastným názorom. Úlohou ústavného súdu je presvedčiť sa, že závery všeobecných súdov nie sú prejavom svojvôle, čo nie je prípad sťažovateľky. Nie je úlohou ústavného súdu „riešiť kauzu“ na základe vlastných skutkových a podústavne právnych záverov (IV. ÚS 399/2022 v bode 24).

33. Z relevantných častí napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že odôvodnenie tohto rozhodnutia nenesie znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a poskytuje odpovede na sťažovateľkou nastolené otázky. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Vzhľadom na už uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Ústavný súd preto považuje napadnuté uznesenie za ústavne akceptovateľné a súladné so základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež s jej právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

34. K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu je potrebné uviesť, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie tohto práva v spojení alebo v nadväznosti na namietané porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a argumentuje nezákonnosťou a neústavnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nedošlo v rámci argumentov sťažovateľky k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, k rovnakému záveru dospel aj vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

35. Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

36. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal. Uvedené platí aj o návrhu na vydanie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu